ANUNŢURI

• *Evenimente:* Sâmbătă a fost încreştinat **Haralambie**, al nouălea copil al pr. Ioan şi al pre. Zenovia de la Cil. Duminica aceasta suntem alături de **Sergiu** (fotograful) şi **Maria-Belen** (originară din Argentina şi convertită recent la Ortodoxie) care se unesc întru Hristos în Taina Cununiei.

• Să ne amintim de cei plecaţi din obşte: **Cornelia** (a familiei Popescu), la 6 luni şi **Ovidiu Berheci** la 1 an. Dumnezeu să-i odihnească în pace!

• Acum o săptămână, **Asociaţia Sf. Iosif cel Milostiv a fost invitată la Săvârşin de către Casa Regală** şi Profi, alături de alte asociaţii, la o discuţie cu producătorii locali, unde s-a vorbit despre sprijinirea ONG-urilor care au în vedere diminuarea risipei alimentare. De asemenea, în luna aprilie asociaţia a început să susţină prezentări (inclusiv cu filmuleţe) despre acest subiect în faţa elevilor de la Şcoala Sf. Nicolae, pentru a-i sensibiliza asupra surplusului de alimente şi nevoii de a ajuta pe cei care nu au ce pune pe masă. Copiii s-au arătat interesaţi, punând întrebări.

• De luni începe **campionatul de fotbal al echipelor de copii din Arhiepiscopia Aradului**. S-au înscris câteva zeci de echipe, printre care şi cea a Bisericii noastre, care a primit numele *MaxiMina* (după sfinţii care ne ocrotesc) şi supranumele *Impetuoşii*, aşa cum plini de forţă şi avânt le dorim să fie nu numai în sport, dar mai ales în viaţă şi în credinţă!

ŞTIRI

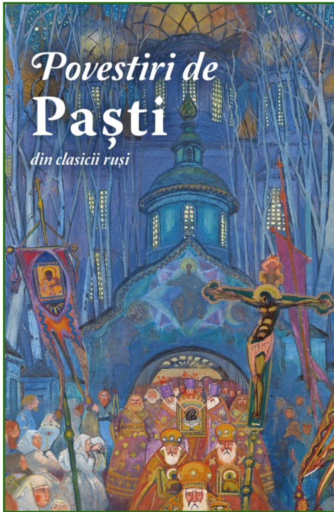
• La Câmpulung Moldovenesc a fost inaugurat duminică **magazinul naturist** „Arimateea – în slujba sănătăţii", un proiect al Arhiepiscopiei Sucevei şi Rădăuţilor. Produsele fitoterapeutice sunt realizate în laboratorul Arhiepiscopiei şi în atelierele din mănăstirile eparhiei: Dragomirna, Suceviţa, Voitinel. (sursa*: basilica.ro*)

• Ministerul Investiţiilor a aprobat cererea de finanţare în valoare de 9 milioane de euro pentru restaurarea şi modernizarea **Memorialului „Închisoarea Tăcerii" de la Râmnicu Sărat**, judeţul Buzău. Reamintim că Istoria comunismului în România va deveni, odată cu noile legi ale educaţiei, disciplină obligatorie în liceu. (sursa*: basilica.ro*)

• Un cercetător austriac a descoperit cu ultraviolete, textul şters de un copist al Evangheliei în limba siriacă, pe **un manuscris datând din secolul III.** Acesta devine astfel una din cele mai vechi traduceri păstrate ale Cărţii sfinte. (sursa: *orthodoxchristian.com*)

LIBRĂRIA LOGOS ne recomandă

POVESTIRI DE PAŞTI DIN CLASICII RUŞI

Aceste minunate povestiri din fondul clasic al literaturii ruse şi universale îl fac părtaş pe cititor la bucuria Paştilor şi la iubirea de oameni a Celui înviat.
Aflate sub semnul Învierii Domnului, textele din această antologie nu sunt doar purtătoare ale strălucitoarei bucurii -pascale, ci şi aducere-aminte de suferinţa oamenilor, pentru care Domnul S-a întrupat, a pătimit şi a înviat.

Arhiva pdf a revistei: https://archive.org/search.php?query=Maximina+pentru+suflet&sort=-publicdate
Contact: revista.maximina@gmail.com sau la tel. 0734.194.372. Mulţumim tuturor pentru rugăciuni şi ajutor!

MaxiMina

Foaie ortodoxă pentru suflet

Numărul 16 (CXXIX) 14 mai 2023

Sfinţii săptămânii

D 14 - DUMINICA SAMARINENCEI (a V-a după Paşti); Sf. Sf. Mc. Terapont; Sf. Mc. Isidor

Ziua naţională de cinstire a martirilor români din temniţele comuniste

L 15 - Sf. Ier. Iacob Putneanul, Mitropolitul Moldovei; Sf. Cuv. Pahomie cel Mare; **PEŞTE**

M 16 - Sfinţii Cuvioşi Sila, Paisie şi Natan de la Sihăstria Putnei; Sf. Cuv. Teodor cel Sfinţit; Sf. Cuv. Brendan Marinarul

Mi 17 - Sf. Apostoli Andronic şi Iunia; **PEŞTE**

- Mărturisitorul: Ierom. Ioan Iovan (2008)

J 18 - Sf. Mc. Petru, Dionisie, Andrei, Pavel, Venedim, Paulin, Iraclie şi Hristina fecioara

V 19 - Sf. Sf. Mc. Patrichie al Prusei şi cei cu dânsul; Sf. Mc. Chiriachi; Sf. Nou Mucenic Ioan preotul din Santa Cruz (SUA); Sf. Prinţ Dimitrie Donskoi; **PEŞTE**

S 20 - Sf. Sf. Mc. Talaleu; Sf. Cuv. Lidia, ucenica Sf. Ap. Pavel; Sf. Cuv. Talasie Libianul (*Filocalia III*)

- Mărturisitorul: Pr. Zosim Oancea (2005)

Arhid. Sorin Mihalache

Strunirea MINŢII

> **“*Controlul minţii e ceva care se deprinde de-a lungul unei vieţi interioare cultivate suficient de multă vreme.***

În cea mai mare parte a vieţii, noi nu ştim şi nu suntem pregătiţi să ne întâlnim cu singurătatea noastră. Noi, în singurătate, nu încercăm să ne cunoaştem pe sine. Nu cunoaşterea de sine este o ţintă a vieţii creştine. **Îngrijirea de sine este o ţintă a vieţii creştine**. Filosofia greacă a încercat să facă o sondare, ca să vadă omul cine este el. Noi, când rămânem singuri, ne rugăm. Cunoaşterea de sine vine la pachet cu cunoaşterea lui Dumnezeu. De fapt, a-L cunoaşte pe Dumnezeu şi ceea ce vrea El mă ajută să cunosc cea ce vrea Dumnezeu de la mine şi a mă cunoaşte pe mine nu înseamnă a mă cunoaşte pe mine acum. Acum trebuie să cunosc relele pe care le fac, să le spovedesc, dar ţinta mea este să ajung ce vrea Dumnezeu. Şi atunci, în singurătate, nu ar trebui să mă cercetez pe mine. Ar trebui să mă rog, ar trebui să mă liniştesc, ar trebui să citesc ceva, să dau minţii mele ceva să facă.

Există un concept care se numește sporovăiala gândurilor, mintea noastră sare încontinuu de la un loc la altul. A fost un experiment la o universitate americană. Studenții aveau pagere – a fost făcut prin anii '90 – și cercetătorii au spus: „în momentul în care sună pagerul, luați un pix și scrieți direct la ce va gândiți”. Și sunau pagerele de 4-5-6 ori în zece minute și și-au scris gândurile și le-au cumulat cercetătorii pe subiecți. Și a arătat foarte bine acest experiment acest joc al minții. Mintea are o stare de referință și o stare de semi-activitate și sare gândul încontinuu. *Mă uit la o încălțăminte. Mi-amintesc de o verișoară de-a mea avea încălțăminte la fel. Ea a plecat în Canada și acolo o duce mai bine decât mine. Acolo salariile sunt un pic mai mari. Iarăși mi-a făcut decanul probleme, altfel anul ăsta aș fi putut să ajung conferențiar și din cauza asta nu am putut să-mi iau și mașină și iarăși nu am schimbat roțile anul ăsta, tot cu roți de iarnă am rămas. Ce prost e mecanicul ăla din colț, care nu mi-a schimbat*... și am ajuns de la papuci la mecanicul meu din cartier în trei minute. N-are nicio logică mintea.

Și atunci, ce spun Părinții? Stau singur, dar nu pot să stau singur nimic făcând, trebuie să fiu instruit în rugăciune ca să pot sta singur fără să cad într-o stare negativă. Și atunci, trebuie să mă protejez de acest salt al minții care, în general, dacă nu am nimic de făcut și nici o presiune, sare în orice direcție; dar, de cele mai multe ori, nu se întâmplă așa, mintea mea curge spre o îngrijorare pe care o am: mi-amintesc de un examen pe care îl am, de o datorie pe care trebuie să o plătesc, de o activitate foarte rea pe care trebuie să o fac. Și mintea asta face, dacă e neinstruită, se duce repede spre ceva ce mă îngrijorează și, în general, gonflează, umflă chestia aia, o face mai mare decât este și mai periculoasă decât este.

Eu nu pot să stau singur nimic făcând. Asta nu e viață spirituală. Starea de disconfort în singurătate îmi arată ce viață spirituală am, pentru că un om cu viață duhovnicească când e singur în general se roagă, îi pomenește pe toți cei dragi, și pomenește relele pe care le-a făcut, își străpunge inima de relele care le-a făcut. Are o lucrare interioară.

Noi dacă nu suntem așa și suntem la început, când suntem singuri trebuie să legăm mintea noastră de narațiunea unei cărți duhovnicești sau să-i dăm să facă ceva, îi punem chingile unei rugăciuni și o forțăm să meargă numai cu rugăciunea. Și, în felul acesta, interioritatea mea se organizează. Altminteri, e foarte greu să mă organizez, controlul minții e ceva care se deprinde de-a lungul unei vieți interioare cultivate suficient de multă vreme. Deci, într-un fel e normal să nu știm ce să facem atunci când suntem singuri, pentru că e atipic să stăm singuri astăzi. Dar, încet-încet, dacă nu exersăm singurătatea, va fi foarte greu să avem o viața interioară așa cum trebuie.

Versuri

Cu mâine zilele-ți adaogi

Mihai Eminescu

Cu mâine zilele-ți adaogi,
Cu ieri viața ta o scazi
Și ai cu toate astea-n față
De-a pururi ziua cea de azi.

Când unul trece, altul vine
În astă lume a-l urma,
Precum când soarele apune
El și răsare undeva.

Se pare cum că alte valuri
Cobor mereu pe-același vad,
Se pare cum că-i altă toamnă,
Ci-n veci aceleași frunze cad.

Naintea nopții noastre umblă
Crăiasa dulcii dimineți;
Chiar moartea însăși e-o părere
Și un vistiernic de vieți.

Din orice clipă trecătoare
Ăst adevăr îl înțeleg,
Că sprijină vecia-ntreagă
Și-nvârte universu-ntreg.

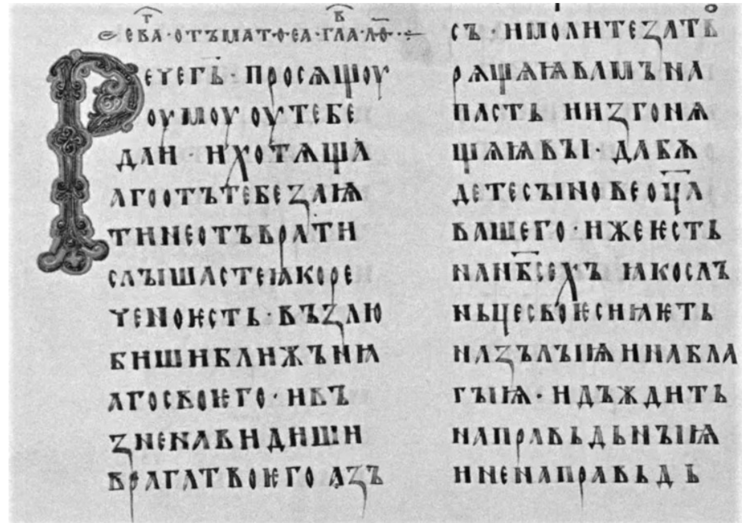
De-aceea zboare anu-acesta
Și se cufunde în trecut,
Tu ai ș-acum comoara-ntreagă
Ce-n suflet pururi ai avut.

Cu mâine zilele-ți adaogi,
Cu ieri viața ta o scazi,
Având cu toate astea-n față
De-a purure ziua cea de azi.

Priveliștile sclipitoare,
Ce-n repezi șiruri se diștern,
Repaosă nestrămutate
Sub raza gândului etern.

stantinopolul în anul 1204 – n.n.). Exemple remarcabile de caligrafie au fost cunoscute și în Rusia, începând de la „Evangheliarul lui Ostromir” (anul 1057), iar Occidentul abundă de manuscrise executate cu multă artă (Evangheliarul de la Lindisfarne – sec. VIII).

Evangheliarul lui Ostromir

Scrisul frumos presupune o așezare, iar azi, totul e pe fugă. Ce ar însemna pentru noi, ca adulți, să scriem frumos 5 minute pe zi?

Ar trebui să putem scrie frumos tot timpul, nu să fie un efort al momentului, ceva episodic, ci o expresie a achizițiilor, simțămintelor .... a ceea ce suntem.

Făcând o analiză „la rece”, foarte realistă, față de trecut, vremurile de azi au paradigma schimbată vizavi de rigoare, totul e într-adevăr „pe fugă”, astfel că șansele unei așezări, în general, dar și în particular, prin caligrafie, scad considerabil. De aceea, gândul de a avea 5 minute pe zi pentru caligrafie, riscă să rămână doar o dorință frumoasă...

Este a scrie frumos un talent pe care doar unii îl au sau ceva la îndemâna oricui? De ce unii oameni scriu urât oricât s-ar sili?

În etapa de învățare a scrierii, se pune un accent deosebit pe rigoare, pe aspectul estetic, pe tehnica de scriere și majoritatea copiilor scriu frumos. Cu timpul, crește volumul de muncă și viteza de lucru, în detrimentul calității scrisului. Acesta poate rămâne măcar ordonat, structurat. Dar a scrie repede și caligrafic ține de talanții artistici. Mulți oameni pot cânta la vioară, dar George Enescu rămâne unic, la fel ca Grigorescu în pictură.

Caligrafia a fost o materie importantă în trecut. Mai există în programa școlară?

Până în anul 1998, în Programa școlară din România (ultima cu caligrafie), exista disciplina **Caligrafie,** prin intermediul căreia se urmărea în primul rând învățarea scrierii lizibile, estetice, așezarea în pagină, ortografia, punctuația, poziția corectă a corpului, a instrumentului de scris, etc. Odată cu reforma învățământului românesc din 1998, **Caligrafia** este eliminată din Planul – cadru, ca disciplină de studiu de sine stătătoare, în contextul descongestionării programei.

În ciuda acestui fapt, caligrafia se deprinde în continuare în școală, odată cu învățarea citit-scrisului. Este o prioritate în ciclul achizițiilor fundamentale (clasa pregătitoare, I, a II-a), dar rămâne o preocupare permanentă, pe întreg parcursul micii școlarități;

De ce au nevoie copiii erei digitale de caligrafie?

Un răspuns simplist ar putea fi, de exemplu, să semnezi de mână o felicitare pentru aniversare. E un fel de carte de vizită a unei persoane, te reprezintă. Desigur, poți scrie frumos cu ajutorul unui computer, dar această scriere elimină nota ta personală. La urma urmei, atunci când o persoană scrie, se gândește nu numai la partea de conținut, ci și la partea exterioară a ceea ce este scris. Creăm cu mintea, cu inima, cu sufletul și mâna este instrumentul sau prelungirea acestei creativități. Caligrafia pune accent pe individualitate - vorbește în favoarea caracterului tău.

Dacă ar fi să aprofundăm, am putea intra puțin în culisele tehnicii scrierii și descoperim dintr-o dată că scrisul caligrafic ajută creierul să integreze informații tactile și vizuale și creează dexteritate motorie fină, dezvoltă la un nivel superior memoria vizual-spațială, memoria musculară, precum și sincronicitatea/coordonarea mișcărilor. Beneficiile scrisului frumos au implicații și sub aspect formativ, copiii trebuie să deprindă răbdarea, efortul exercițiului, cât și abilitatea de a-și controla volitiv impulsurile.

Ce relevanță mai are caligrafia, în general, în contextul actual?

Îmi vine în minte un fel de sintagmă sau joc de cuvinte, nu știu cum să-i spun : **Scris frumos – om frumos - suflet frumos –** o intercondiționare cu reverberații spirituale, deci, ar putea avea relevanță în plan duhovnicesc. În primul rând, acest „frumos” poate să însemne **virtute**, adică *răbdare*, control al voinței, al gândurilor – *trezvie*, rigoare = *acrivie*, rafinament similar *delicateții, blândeții*. Apoi, sugerează relaxare, detașare, echilibru, respectiv **liniștire.** Cineva care reușește să scrie caligrafic, trece printr-un proces de sincronizare a mai multor acțiuni, atât în plan mental cât și motric, exercițiu pentru **armonie.**

Deci caligrafia, ca artă, ajută la transformarea unei persoane, influențând calitatea noastră umană.

Vă mulțumim!

decât protestantismul. Așa am ajuns să citesc din Părinții Bisericii, care făceau mereu referiri la preoție și la Euharistie, ceea ce m-a făcut să mă întreb dacă noi avem dreptate să le privim altfel.

Răscrucea

La 20 de ani ajunsesem într-o depresie adâncă: viața era fără sens, ca un zid de care mă izbeam, mă despărțisem de prietena de atunci și m-am întors acasă unde am zăcut în pat o săptămână, fără să pot face nimic. Apoi am găsit în bibliotecă o carte groasă, îmbrăcată în piele. Era Biblia bunicii mele. Atunci am început să o citesc și miam pus problema de unde știu că este adevărat ce scrie acolo. M-am gândit că mă va ajuta dacă studiez istoria Bisericii și așa a fost. S-a limpezit totul, am văzut că Biblia și istoria se completează reciproc și se confirmă. Apoi mi-am pus întrebarea: care este Biserica adevărată dintre atâtea? Și iar am studiat. Iar când am citit despre Biserica Ortodoxă, mi-am zis: aici Hristos este real!

Începusem să-mi pun tot mai multe întrebări despre viață și moarte, iar soția mea mă răbda cu toate incertitudinile mele, neștiind nici ea răspunsul. Într-o zi am deschis Noul Testament, am citit câteva versete și apoi am simțit nevoia puternică să mă rog. Am chemat-o și pe soția mea. Apoi am început să caut istoria Bibliei și așa am ajuns să aflu despre Biserica Ortodoxă. De pe internet am aflat despre părintele Serafim Rose și am început să citesc cartea sa „Nihilismul". Atunci mi s-a deschis mintea și am găsit răspunsuri la nedumeririle mele. Apoi am citit cărți despre istoria Bisericii și despre credință. Toate au fost pentru mine ca apa de izvor.

La facultate am ales un curs de limba rusă. Mi s-a părut foarte frumoasă și apoi am învățat și despre istoria lor. Cel mai mult m-a impresionat viața ultimului țar, Nicolae el II-lea (după ce am fost primit în Biserica Ortodoxă l-am și ales ca sfânt ocrotitor și la botez am primit numele său). Prin el am descoperit Ortodoxia și m-am hotărât să caut o biserică, să văd cum este. Când a început slujba, eram emoționat și tensionat, nu înțelegeam ritualul, dar mirosul de tămâie și corul care cânta minunat mau copleșit. Atunci am simțit în inimă că aceasta este adevărata Biserică și am început să plâng. M-au primit cu multă dragoste, nu am simțit niciodată că sunt american, iar ei ruși, ci că alcătuim o mare familie ortodoxă.

Soția mea și cu mine căutam ceva dincolo de viața materială și niște prieteni ne-au îndemnat să mergem la o adunare vag creștină. Era de fapt un concert rock urmat de o predică lungă și fără conținut. Am mers de vreo trei ori și apoi am simțit că nu e locul nostru. Apoi am dat peste mai multe filme de pe youtube despre Biserică și biserici, unele vorbind și despre Ortodoxie. Am căutat, simțind că merg pe drumul bun, dar încă nesigur. Și așa am ajuns într-o biserică din Anglia, fiind într-o excursie. Acolo am simțit că mă învăluie prezența lui Dumnezeu prima dată în viață. Și I-am spus: *simt că Ortodoxia este calea cea bună, dar încă nu sunt hotărât deplin. Ajută-mă, dă-mi un semn!* Și m-am așezat un pic. În clipa următoare am văzut așezându-se aproape de mine un grup de monahi ortodocși. Nu-mi venea să cred! Așa am intrat în vorbă cu ei...

Pledoarie pentru *Caligrafie*

„Lumina luminează în întuneric și întunericul nu a cuprins-o."

Ioan CAP. 1:5

*Școala „Sfântul Ierarh Nicolae" Arad a organizat în perioada 12 – 13 mai 2023, o Olimpiadă regională de caligrafie, intitulată „Penița de aur". Au participat peste 100 de elevi de clasele a III-a și a IV-a, din județele Arad și Timiș. Despre ce a însemnat și ce mai înseamnă azi scrisul de mână, stăm de vorbă cu **DNA PROFESOARĂ TEODORA GUZAN.***

La nivel național, s-a inițiat proiectul „Scrierea de mână a celei mai mari Biblii din România". Ce însemna caligrafia în trecut, ca artă?

Chinezii sunt cei care au pus bazele caligrafiei ca artă. Foloseau penelul și cerneala, scriind fie pe materiale moi sau pe materiale mai neobișnuite (os, bronz, carapace de broască țestoasă). E mult de vorbit pe această temă, spațiul unui articol e prea mic pentru a dezvolta un asemenea subiect. Legat însă de scrierea de mână a unei Biblii, să amintim că în secolul IX se folosea un stil elegant pentru scrierea cărților destinate bibliotecii imperiale (*care, din păcate, a fost complet distrusă de catolici când au asediat Con-*

Oamenii lui Dumnezeu

MIHAI VITEAZUL

Schiță de portret duhovnicesc

Mihai Viteazul a primit o educația creștină din partea mamei sale, Teodora, care se trăgea din neamul Cantacuzinilor și care a fost înmormântată la Mănăstirea Cozia, unde a murit ca monahie. Starețul Serghie de la Tismana i-a fost duhovnic multă vreme, el ținând cont de sfaturile sale. Când a ajuns domn, Mihai Viteazul l -a pus episcop la Mucaci.

Sfântul Nicolae i-a salvat viața

Pe vremea când era ban al Craiovei, Mihai Viteazul a fost condamnat la moarte de către domnitorul Alexandru cel Rău (1592-1593), nepotul lui Alexandru Lăpușneanul, pentru că îl considera pe acesta un competitor la tronul Munteniei. După ce l-au scos din închisoare și îl duceau spre locul de osândă, a cerut gărzilor să-i permită să intre în biserica din apropiere, Biserica Alba-Postăvari pentru a se ruga la icoana Sfântului Nicolae. În fața icoanei, Mihai făgăduiește, în schimbul vieții, ridicarea unei mănăstiri cu hramul „Sfântul Nicolae". Înainte de execuție, călăul, impresionat de lumina feței tânărului Mihai, și neîndrăznind să-l ucidă, a aruncat securea și a fugit. Văzând minunea, boierii au cerut stăruitor domnitorului iertarea celui condamnat la moarte, iar domnitorul a fost silit să o acorde.

În semn de recunoștință pentru această minune, Mihai Viteazul ctitorește Mănăstirea Mihai Vodă și aduce mâna dreaptă a Sfântului Ierarh Nicolae la București, dăruind-o Bisericii Sfântul Gheorghe Nou. Însă înainte de a o dărui, viteazul voievod a purtat-o în lupta de la Călugăreni din 1595. Mâna sfântului i-a fost trimisă lui Mihai Viteazul chiar de Cardinalul de Bari, ca semn de prețuire pentru credința și vitejia domnitorului împotriva păgânismului. Domnitorul era socotit de către curțile imperiale europene un „prinț al creștinătății".

Din păcate, comuniștii au dărâmat mănăstirea, singura care mai este în picioare azi fiind biserica. Multă vreme, din icoana Sf. Arh. Mihail se auzeau bătăi, despre aceasta dând mărturie preoții locului și credincioșii. Tradiția povestește că inima lui Mihai Viteazul a fost zidită în biserică după ce el a fost asasinat, pentru că asta a fost dorința lui dintâi... Bătăile au încetat când au cerut ajutorul voievodului și au primit ca prin minune donații pentru refacerea bisericii, într-o vreme de mare strâmtorare materială.

Minunea de la Alba Iulia

După ce a ajuns domn în Ardeal, Mihai s-a gândit să îi mulțumească lui Dumnezeu și să ridice o mânăstire și o biserică, în care să slujească mitropolitul ortodox al Transilvaniei. Dar nobilimea și clerul catolic nu au văzut cu ochi buni această inițiativă. Protestând, s-a iscat o discuție ce a degenerat în cearta dintre catolici și clerul ortodox, obligând pe domnitor să intervină, mărturisindu -și credința dreaptă. El le-a propus nobililor unguri o învoială. *„Haideți în mijlocul orașului și acolo să ni se aducă apă curată, iar arhiereul meu și preoții săi o vor sfinți în văzul tuturor. Tot așa vor face și ai voștri, deosebit, și, sfințind-o, o vom pune în biserica voastră cea mare, în vase osebite, pe care le vom astupa și le vom pecetlui cu pecețile noastre, pecetluind și ușa bisericii pentru 40 de zile. Și a cui apă va rămâne nestricată, ca și cum de-abia ar fi fost scoasă din izvor, credința aceluia este dreaptă, iar dacă apa cuiva se va strica, credința lui este rea. Dacă apa mea va rămâne nestricată, cum nădăjduiesc că mă va ajuta Dumnezeu, voi n-o să vă mai împotriviți și o să-mi îngăduiți să zidesc biserica, iar dacă nu, facă-se voia voastră, n-am s-o zidesc"*.

După sfințirea celor două vase și pecetluirea catedralei în care au fost închise, Mihai Vodă și-a rânduit timp de pocăință. A postit neîntrerupt și s-a rugat împreună cu episcopul, preoții și credincioșii români din cetate. Cronica spune că Hristos le-a trimis un semn ceresc după 25 de zile de nevoință. Au mers atunci și au deschis catedrala și au aflat agheasma ortodoxă „mai curată și mai limpede decât înainte, cu mirosul neschimbat, ca și cum ar fi fost luată dintr-un izvor curgător". Iar când episcopul catolic a rupt pecetea de pe vasul cu apa sfințită de el, „toată biserica s-a umplut de duhoare, că s-au înspăimântat toți ungurii și au strigat cu uimire: «Adevărată este credința grecească pe care o ține domnitorul Mihai. Să-și zidească, deci, biserică în orașul nostru, căci, fiindcă nu i-am îngăduit, Dumnezeu s-a mâniat pe noi și ne-a împuțit apa»."

Mărturii despre sfințenia domnitorului

Există și o recunoaștere care apare la peste 150 de ani de la trecerea domnitorului la Domnul, din partea unui mare sfânt al nostru, Paisie Velicikovski de la Neamț. Acesta notează pe paginile Psaltirii din care se ruga, un cântec popular despre „Mihai Viteazul, voievod și sfânt". Nota a fost descoperită de poetul Vasile Alecsandri, un veac mai târziu, care a preluat versurile scrise de Sf. Paisie: „Auzit-ați de-un oltean,/ De-un oltean, de-un craiovean/ Ce nu-i pasă de sultan? ..." La final, Sf. Paisie adaugă: *„Scrisu-s-au acest viers bătrân de mine, ieromonahul Paisie, credincios rob al lui Dumnezeu, iar eu l-am auzit și l-am învățat de la răposatul, bunul meu, Stoian Jolde armășelul"*.

De asemenea, în tradiția Mânăstirii Simonos Petra din Athos, pe care Mihai a ctitorit-o după ce a ars, el deja este cinstit ca un sfânt. Călugării de acolo spun și astăzi ceea ce au primit prin tradiție, că Mihai Viteazul s-a ridicat atât de mult duhovnicește, încât ajunsese să știe Psaltirea pe de rost.

I.G.

Despre RUȘINE

Pr. Stephen Freeman

> „Angrenați în rețelele de socializare, adolescenții de azi sunt mereu în linia întâi, expuși vederii și batjocoririi.

(Continuare din numărul precedent)

În America, rușinea este un subiect „tabu”. A vorbi despre rușine provoacă sentimente de rușine, ca atare, nu se vorbește despre ea. Când abordez acest subiect în fața oamenilor din biserică, îi văd pe toți cu fețele în pământ, căci este greu de primit. Din păcate, în societatea de azi, oamenii nu mai primesc niciun strop de rușine. Orice critică adusă mie mă face să răspund imediat, să-l jignesc pe celălalt, să-l batjocoresc.

Rușinea este și un sentiment colectiv. Dacă văd pe celălalt făcut de rușine, aceasta îmi provoacă și mie rușine. Iar reacția mea este de enervare pentru rușinea suferită de el.

Toate acestea arată cât de bolnav ne este sufletul, cât de departe de realitatea lui Dumnezeu. Trebuie să învățăm să identificăm rușinea și puii ei în viața noastră duhovnicească, să învățăm să răbdăm un picuț de rușine, noi și cei dragi ai noștri.

Hristos ne învață să ne iubim vrăjmașii, iar aceasta este deja o smerire, căci noi gândim că vrăjmașul nostru nu are dreptate, greșește, face lucruri rele, te duce până pe buza prăpastiei. Iar noi trebuie să-l iubim pe cel care ne trage spre prăpastie! Da, pentru că la marginea ei stă Hristos Care nu ne lasă să cădem. Sfinții Părinți spun că smerirea este o parte necesară a mântuirii noastre. Nu putem dobândi Duhul păcii fără smerire, iar aceasta înseamnă a suporta un picuț de rușine.

Rușinea adolescenței

Adolescența este o perioadă încărcată de rușine. Nu prea poți să te aperi, pentru că nici tu nu știi bine cine ești și ce e cu tine. Ești făcut de rușine cu ușurință de ceilalți colegi, ți se pun etichete și nu există limite pentru cei ce rușinează, iar cel făcut de rușine nu prea găsește loc de refugiu la acea vârstă. Pe vremuri, mergeai acasă de la școală și aveai parte de o pauză. Dar acum, intrând pe social-media, ești pe „scenă” tot timpul, și la școală, și acasă, supus neîncetat rușinii. Copiii nu pot duce așa ceva, este prea mult pentru ei. Să nu ne mirăm că s-au înmulțit sinuciderile și violența.

Ar fi bine să nu ne mai uităm de sus la adolescenții de azi, catalogându-i drept nebuni, ci să-i vedem așa cum sunt: înotând zi de zi în marea zbuciumată a rușinii, fără colac de salvare. Ei trăiesc pe o adevărată linie de front a societății, sunt mereu în linia întâi, expuși vederii și batjocoririi, lucru de care nu au avut parte generațiile anterioare. Biserica trebuie să conștientizeze aceasta.

Ca preot slujitor, mi-am impus câteva reguli de slujire: fără mânie și fără lipsă de respect față de cei din jur, iar aceasta încerc să o transmit și băieților care ne ajută în Sf. Altar (adolescenți). Dar mai este ceva, trebuie să-i învățăm și pe părinți să nu mai folosească rușinea atunci când îi ceartă pe copii pentru prostiile făcute. Nu este de folos să-i spui copilului: *ai greșit pentru că nu te duce capul, ești incompetent, neîndemânatic.* Aceste aprecieri vor rămâne în mintea copilului pentru toată viața, iar la maturitate va auzi mereu vocea interioară care îi va spune că nu îl duce capul, că e prost... Această voce nu este cea a rațiunii, ci este ecoul rușinii pe care a simțit-o în copilărie și ea va face mulți pui-păcate.

Noi, cei nevindecați duhovnicește, reacționăm de multe ori în prezent, la cele ce ne fac sau ne spun ceilalți, așa cum am fi făcut-o în adolescență, când nu am putut. Mânia, frustrarea, depresia acumulate atunci izbucnesc acum, de multe ori disproporționat față de ce ni se întâmplă. De aceea este nevoie ca Biserica să fie în primul rând un spital al sufletelor, unde, încet-încet, să dăm pe față, înaintea lui Hristos, toate rănile pe care le-am adunat, pentru a ne fi vindecate și pentru ca noi să ne maturizăm sufletește și duhovnicește.

Hristos ne acoperă

Să ne amintim cum S-a purtat Hristos cu păcătoșii. Femeia desfrânată fusese prinsă asupra faptului și târâtă apoi de mulțime să fie omorâtă cu pietre. Dar ce grele trebuie să fi fost pietrele gândurilor ei de rușine, pe care și le spunea: *ce proastă am fost, cum am făcut asta...*

Între femeie și pietrele propriei rușini Se pune Mântuitorul, care nu îi descoperă rana, ca mulțimea înfuriată, ci o acoperă cu grijă și delicatețe: „Femeie, unde sunt pârâșii tăi?”...

Dumnezeu este plin de delicatețe și în Rai, când Adam și Eva se ascunseseră să nu-i vadă. Când ei Îi descoperă rușinea goliciunii, Dumnezeu schimbă subiectul discuției în chip delicat și elegant: „Cine ți-a spus că ești gol? Nu cumva ai mâncat din pomul din care ți-am poruncit să nu mănânci?”. Astfel, El acoperă rușinea protopărinților noștri, făcându-le haine de piele și schimbă întrebarea de la „cum ești?” – gol, la „ce ai făcut?”, care de fapt este esența.

Pe tot parcursul istoriei omenirii putem identifica noi și noi prilejuri în care Dumnezeu acoperă rușinea suferită de oameni din cauza păcatelor lor sau ale semenilor. Iar **momentul culminant al acoperirii acestei rușini este Botezul**, când Hristos Însuși ne acoperă, îmbrăcându-ne: *„Câți în Hristos v-ați botezat, în Hristos v-ați și îmbrăcat”*. Omul trece de la goliciunea plină de nesiguranță a păcatului la haina plină de putere a celui devenit cetățean al Împărăției.

A-L vedea pe Dumnezeu față către față înseamnă a-L privi fără teamă și fără rușine. Așa va trebui să-L privim la Judecata de Apoi. Mai mult, Dumnezeu Se smerește într-atât încât va trebui să-L privim ca pe un egal, căci S-a pogorât pentru a ne ridica pe noi la statura bărbatului desăvârșit. Să ne amintim că Hristos îi numește pe ucenicii Săi „prieteni”, iar nu slugi, căci i-a ridicat la acea poziție în care ei să-L poată privi față către față, fără teamă sau rușine.

Descoperind ORTODOXIA

Occidentul nu înseamnă doar părțile negative ale globalizării și secularizării, ci și o mare șansă pentru tinerii care se văd plutind precum supraviețuitorii Titanicului în așteptarea unui vas salvator. Multitudinea de oferte „salvatoare” este ea însăși debusolantă. Așa că o parte dintre tineri, sătui de schimbări și înnoiri, se îndreaptă ca cerbul la izvoare. Despre căutarea lor este vorba în acest articol care conține câteva mărturii.

Fundalul

Mi s-a spus de acasă că trebuie să fiu un om bun și să ajung de folos societății. Nimic spiritual. Așa că am simțit nevoia să citesc. Am aflat despre tot felul de mișcări spirituale, am citit inclusiv despre ocultism, dar toate au fost pentru mine drumuri înfundate.

Părinții m-au dus în copilărie la o adunare unitariană. Exteriorul arăta ca o biserică, dar înăuntru se discuta despre natură, despre cum trebuie să te simți bine. Niciun pic de spiritualitate. O biserică fără biserică și nu am luat nimic în serios.

Am crescut într-o casă în care părinții mergeau fiecare la altă biserică (metodistă și protestantă), iar bunica mă ducea la baptiști.

Aproape toată viața mea am fost ateu, familia noastră era la fel. Nu am știut niciodată de biserică ori de rugăciune.

Familia noastră mergea la biserica calvinistă și citeam regulat Noul Testament. Când am mai crescut, am început să mă întreb de ce la biserică se vorbește prea puțin sau deloc despre Duhul Sfânt, Treime.

Am fost un reformat practicant. Chiar am studiat teologia protestantă la colegiu. Acolo am aflat despre catolicism și am căutat să văd dacă este mai aproape de adevăr